

Forfatter: Det var en berusende følelse, helt magisk

Forfatter Sofie Isager Ahl droppede at læse litteraturvidenskab til fordel for antropologi. Og det antropologiske feltarbejde med naturvinbønder i Frankrig endte med at blive til en skønlitterær roman.

FORTALT TIL
LEA WIND-FRIIS

Egentlig troede jeg, at jeg skulle læse litteraturvidenskab. Men efter gymnasiet var jeg på et skrivekursus, og det blev noget værre navlepilleri, syntes jeg, så jeg besluttede, at jeg hellere ville læse noget, der handlede om verden og om andre mennesker. Jeg vidste ikke helt, hvad antropologi var, men min møster er antropolog, og hun er meget klog, så der havnede jeg.

»Det første lange stykke tid på studiet havde jeg en følelse af ikke at forstå, hvad der foregik. Man skulle vride hjernen, og så kunne man akkurat holde fast i den antropologiske måde at se tingene på. Det var en berusende følelse, helt magisk. Som at lære et helt nyt sprog. Jeg kan huske at have samtaler med medstuderende, hvor jeg kneb øjnene sammen og tænkte: 'Jeg forstår det næsten ... nej, nu forstår jeg det ikke længere'. Det var totalt herligt, også fordi jeg tror, vi var mange, der havde det sådan – uden at jeg skal trække mine kloge medstuderende med ned i sølet, haha».

»På første semester skulle vi læse en bog, hvor der på bagsiden stod, at den henvendte sig til anyone interested in Yemeni social structure«. Jeg kan huske, at jeg fik et grinflip over, at den bagside pludselig passede på mig».

»Antropologi ligger inde på det gamle kommunehospital med sådan nogle underlige søjler i flere af undervisningslokalerne, og det er let at se for sig de gamle hospitalssenge, der har stået derinde, og som er blevet trillet op og ned ad de brede gange. Psykologis fredagsbar lå i den gamle ligkælder og hed Dræberkaninen. Vores lå bare i det, vi kaldte Katedralen, som var i stueetagen».

»Jeg havde boet i Paris i et par år og havde arbejdet med spørgsmål omkring migration og asylansøgere. Jeg ville gerne blive i Frankrig, men syntes, det var hårdt at lave antropologisk feltarbejde med mennesker, der havde det så svært, og som kæmpede med så store ting, jeg ikke havde indflydelse på. Jeg ville gerne skrive om mennesker, der havde det godt. Og jeg ville gerne ud af byen».

»Jeg havde fået øjnene op for feltet omkring natur inden for antropologien, og fordi det var Frankrig, kom jeg til at tænke på vinbønder. Så faldt jeg over naturvin, som jeg endte med at lave feltarbejde om. Jeg kommer fra en familie af biologer, botanik- og haveinteresserede, men havde aldrig tænkt mig selv som et udpræget 'naturmenneske' og forstod ikke helt, hvad de andre så i alle de plan-

Sofie Isager Ahl siger om antropologi: »Det er et vidunderligt fag, fordi det er udfordrende, men det er også forførdeligt, fordi det er udfordrende«. Foto: Anders Rye Skjold Jensen

ter. Jeg skulle åbenbart have en intellektuel bagvej ind til naturen. Og så er hele vinens kulturhistorie virkelig spændende».

Verden trænger pludselig ind

»Jeg blev dybt fascineret af naturvinbønderne. De er kunstnere, der skaber noget i samarbejde med naturen. De lytter hele tiden til, hvad der foregår i markerne, og de er hele tiden opmærksomme på smag, på deres egne kroppe og på små ting, der spirer i markerne. For mig var det noget med at tage store støvler på og så tidligt op og ud i en mark. Noget med at være fysisk træet, når jeg kom hjem».

»Min første skønlitterære bog, 'Naboplanter', er delvis vokset ud af mit antropologiske feltarbejde hos naturvinbønderne. Jeg blev i løbet af min speciale-skrivning vældig frustreret over den akademiske form og særlig over, at det akademiske sprog ikke selv påvirkes af de erfaringer, der bliver gjort. Så jeg gik tilbage til mine feltnoter, som jeg tænker som den mest sårbare og påvirkelige del af det antropologiske sprog, og lod bogen starte der. 'Naboplanter' er en bog, der grundlæggende interesserer sig for de skift i perception, hvor noget åbner sig for os, øjeblikke og oplevelser, hvor verden omkring os pludselig trænger ind og gør os mindre. Helt konkret blander bogen sig med og lader sig på-

virke af andre sprog – fra antropologien, allelopatien, biodynamien, kvantebiologi. Og der sker et skifte i selve sproget i bogen i takt med sansningen. Det er ikke kun en jeg-krop, det er også en sprogkrop, der bliver påvirket af bogens erfaringer, fordi det ville føles løgnagtigt, hvis sproget gik fri».

»Jeg har en ny skønlitterær bog på vej, som netop er udkommet i Norge, og som også udkommer i Danmark i slutningen af september, 'Demeters latter', hedder den. Jeg blev optaget af Demeter, som er den græske landbrugsgudinde, og af tidligere tiders frugtbarhedsikoner – hvordan jorden og landbruget optræder i en kropslig skikkelse».

»Det var i arbejdet med den bog, jeg kom på sporet af mit næste forskningsprojekt, en postdoc, som jeg går i gang med til efteråret. Jeg skal arbejde med klimaforandringer i Norditalien og Sydfrankrig, og hvordan nogle vinbønder går tilbage til gamle former for vinproduktion for at komme klimaforandringerne i møde. Denne gang var det altså omvendt – det var en litterær undersøgelse, der fik mig på sporet af et forskningsprojekt. Du kan godt sige, at jeg føler mig mere fri af antropologien i den nye bog. Hvilket er en god ting. Jeg kan lege mere med antropologien, end den leger med mig».

»Jeg er glad for, at jeg endte, hvor jeg

BLÅ BOG

Sofie Isager Ahl

Født 1988 og bosat i København.

Forfatter, oversætter og har en ph.d. i antropologi.

Aktuel med bogen 'Demeters latter', som udkommet i Norge og udkommer i Danmark i slutningen af september.

gjorde. På mange måder synes jeg, at det var den bedste skriveuddannelse, jeg kunne få, fordi man i kraft af feltarbejdet og sin feltnotepraktik bliver trænet i at beskrive mennesker, erfaringer og hændelsesforløb troværdigt og præcist. Man udsætter sig selv for et semikontrolleret kulturchok, når man tager på feltarbejde. Det er en spændende øvelse, og det åbner dig op mod verden. Men jeg tror, at jeg altid vil have lidt et had/kærlighedsforhold til faget. Det er et vidunderligt fag, fordi det er udfordrende, men det er også forførdeligt, fordi det er udfordrende».

lea.wind-friis@pol.dk